

Ελληνικός βυθός, το μεγαλύτερο μουσείο

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Δύτης της Εφορείας Εναλίων εξερευνά βυθισμένο οικισμό στη Λακωνία.

Μπορεί η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων να έχει στην «επικράτειά» της εκατοντάδες αρχαία σκαριά και ολόκληρες αρχαίες πολιτείες που είναι κάτω από το νερό, ακόμα και σύγχρονα βυθισμένα πλοία που παρουσιάζουν κάποιο ιστορικό ενδιαφέρον, αλλά η έδρα της βρίσκεται σε ένα από τα πιο προνομιακά σημεία της αθηναϊκής στεριάς. Απέναντι από την είσοδο του Ηρωδείου, επί της Διονυσίου Αρεοπαγίτου, από το κτίριό της αντικρίζει κανείς τον Παρθενώνα.

Εκεί συναντήσαμε, πριν από λίγες ημέρες, τη δραστήρια προϊσταμένη Αγγελική Σίμωσι, που είναι στη συγκεκριμένη υπηρεσία από τις αρχές της δεκαετίας του '80, έχοντας και η ίδια, μάλιστα, πείρα στις καταδύσεις. Και συζητήσαμε μαζί της τα πολλά και ενδιαφέροντα σχέδια της Εφορείας που φαίνεται να μπαίνουν πλέον σε τελική ευθεία: η δημιουργία υποβρυχίων αρχαιολογικών πάρκων στην Πελοπόννησο, οι νέες έρευνες στο ναυάγιο των Αντικυθήρων που ξεκινούν τον Σεπτέμβριο, η ανάδειξη βυθισμένων πόλεων αλλά και το τεράστιο εγχείρημα του σχεδιασμού του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων στην Πολιτιστική Ακτή Πειραιά.

Νησιώτισσα με καταγωγή από τη Σύρο και την Εύβοια, η κ. Σίμωσι σπούδασε μεν

αρχαιολογία στη Θεσσαλονίκη, αλλά ήταν από τα στελέχη που επελέγησαν να εκπαιδευτούν στις καταδύσεις από τα πρώτα χρόνια κιόλας της Εφορείας Εναλίων, η οποία ιδρύθηκε το 1976. Από τις εναργέστερες αναμνήσεις της είναι μια πολυετής υποβρύχια έρευνα στη Θάσο που έγινε με τη συνδρομή των Γάλλων αλλά και στον θαλάσσιο πυθμένα της Λήμνου, που κρύβει πλούτο αρχαιολογικών ευρημάτων. Σήμερα, οργανώνει και επιβλέπει την υλοποίηση των δράσεων της υπηρεσίας, το ανθρώπινο δυναμικό της οποίας έχει μειωθεί αισθητά, ενώ έχει δυστυχώς σταματήσει να καταβάλλεται στο καταδυόμενο προσωπικό και ένα επιπλέον επίδομα που εισέπρατταν εξαιτίας της επικινδυνότητας της εργασίας τους. Παρ' όλα αυτά δεν σταμάτησαν να εργάζονται καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, περιμένοντας μια νομοθετική ρύθμιση που θα λύσει το πρόβλημα.

Υποβρύχια πάρκα

«Είναι δύσκολο να συνειδητοποιήσει κανείς ότι η Εφορεία Εναλίων πρέπει να ελέγχει με τη βοήθεια του Λιμενικού ένα από τα μεγαλύτερα μουσεία στον κόσμο, που δεν είναι άλλο από τον ελληνικό βυθό με τα εκατοντάδες χιλιάδες διάσπαρτα ευρήματα. Έχουν εντοπιστεί 1.400 αρχαία πλοία και αρκετές πόλεις, καθώς και αρχαίες λιμενικές εγκαταστάσεις. Σε οποιοδήποτε έργο μικρής ή μεγάλης κλίμακας που γίνεται στην παραλιακή ζώνη ή μέσα στη θάλασσα, ακόμα και αν είναι μια μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας, οι δύτες μας κάνουν αυτοψία», εξηγεί στην «Κ».

«Ήδη πάντως έχουμε προχωρήσει αρκετά στο θέμα των επισκέψιμων αρχαιολογικών υποβρυχίων πάρκων. Το πρώτο αφορά το σύγχρονο δεξαμενόπλοιο Irene Serenade που είναι βυθισμένο στον κόλπο του Ναυαρίνου, που θα είναι έτοιμο μέσα στο 2015. Ακολουθούν τα δύο αρχαία ναυάγια στη Μεθώνη, που είχαν αντιστοιχώς ως φορτίο κίονες και σαρκοφάγους. Επίσης έχουμε ένα ναυάγιο κλασικής εποχής στην Αλόνησο και άλλα τρία ρωμαϊκά και βυζαντινά ναυάγια στον Παγασητικό».

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα της Εφορείας εντάσσονται και άλλες δράσεις, με αιχμή τις νέες έρευνες με διεθνούς κύρους ομάδα στον χώρο του ναυαγίου των Αντικυθήρων με μεγάλες φιλοδοξίες, καθώς εντοπίστηκε και δεύτερο σκαρί δίπλα σ' εκείνο όπου ανασύρθηκε ο μηχανισμός. Παράλληλα συνεχίζονται και άλλες έρευνες στον Ευβοϊκό Κόλπο για εντοπισμό ναυαγίων, στον βυθισμένο οικισμό κοντά στο σπήλαιο Φράγχθι στην Αργολίδα, στο νησάκι Μήτρος στην Αταλάντη όπου υπάρχει επίσης βυθισμένος οικισμός. Σε αυτές τις περιπτώσεις συλλέγονται τα κινητά ευρήματα και γίνεται αποτύπωση.

Αυτές τις ημέρες, στον προμαχώνα Μακρυγιάννη μέσα στο Φρούριο της Πύλου, θα φιλοξενηθεί μια έκθεση για τις τρεις βυθισμένες πόλεις της Νότιας Πελοποννήσου: την προϊστορική πόλη της Μεθώνης, το Παυλοπέτρι και τα Πλύτρα στη Λακωνία.

Ετοιμο το 2017

«Η μεγαλύτερη πρόκληση είναι το μουσείο που αναμένεται να είναι έτοιμο το 2017. Η πρόταση που κέρδισε το πρώτο βραβείο στον διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό προβλέπει μια εντυπωσιακή φυσούνα που μοιάζει με πλοίο και θα οδηγεί στο κτίριο του Σιλό, το εμβληματικό οικοδόμημα στο λιμάνι. Το μουσείο θα μπορεί να φιλοξενήσει περίπου 2.000 εκθέματα, τα οποία τώρα βρίσκονται σε αποθήκες σε διάφορα σημεία της Ελλάδας, από την Κρήτη μέχρι την Πύλο. Ο επισκέπτης θα κάνει ένα νοερό υποβρύχιο ταξίδι στον χρόνο και τον χώρο».

MARGARITA ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Πηγή: Έντυπη- kathimerini.gr